

I. Obchodné spoločnosti

- **Personálne spoločnosti** – sú spoločenstvom partnerov s rôznymi vedomosťami a skúsenosťami, ktorí na rozdiel od zamestnancov sú priamo zainteresovaní na podnikaní; rozlišujeme dva typy:
 - (a) Verejná obchodná spoločnosť
 - (b) Komanditná spoločnosť
- **Kapitálové spoločnosti** – sú spoločenstvom partnerov spojených spoločným vkladom kapitálu a jeho zhodnocovaním sú zainteresovaní na podnikaní; rozlišujeme dva typy:
 - c) spoločnosť s ručením obmedzeným
 - d) akciová spoločnosť

Verejná obchodná spoločnosť (VOS)

- vzniká ako právnická osoba a má označenie “v.o.s.” alebo “ver. obch. spol.”
- prostredníctvom tejto spoločnosti podnikajú:
 - **minimálne dve osoby** pod spoločným obchodným menom, nie je predpísaný kapitálový vklad
 - ručia za záväzky spoločnosti spoločne a nerozdielne všetkým svojím majetkom
- návrh na zápis spoločnosti do OR predkladajú všetci spoločníci a prikladajú k nemu spoločenskú zmluvu
-

Komanditná spoločnosť (KS)

- označuje sa ako “k.s.” alebo “kom. spol.”
- je spoločnosť ako právnická osoba, v ktorej:
 - **jeden alebo viac spoločníkov** – ručia za záväzky v spoločnosti do výšky svojho vkladu zapísaného v OR – komandisti (s vkladom minimálne 250€)
 - **a jeden alebo viac ďalších spoločníkov** – ručia celým svojím majetkom – **komplementári** (osobná účasť)
- k návrhu na zápis spoločnosti do OR sa predkladá SZ
-

Spoločnosť s ručením obmedzeným (s.r.o)

- obchodné meno spoločnosti musí obsahovať označenie “s.r.o.” alebo “spol. s r.o.”
- spoločnosť s ručením obmedzeným môže založiť **jedna osoba, najviac 50 spoločníkov**
- **hodnota základného imania minimálne 5000€** (minimálny vklad jedného spoločníka 750€); spoločnosť ručí za záväzky do výšky svojho imania, jednotlivci do výšky nesplateného vkladu
- k návrhu a zápisu spoločnosti do obchodného registra sa prikladá SZ
- **zisk spoločnosti sa ako celok zdaňuje daňou z príjmu právnických osôb**
- zo zisku po zdanení si spoločnosť povinne vytvára **rezervný fond**; až potom sa určuje suma, ktorá sa rozdelí pre spoločníkov podľa splatených vkladov, prípadne podmienok v spoločenskej zmluve
- orgány spoločnosti:
 - najvyšším orgánom je **valné zhromaždenie** spoločníkov (ak je jediný spoločník, ten vykonáva pôsobnosť valného zhromaždenia)
 - **štatutárnym orgánom je konateľ**, prípadne viac konateľov oprávnených konať samostatne; konateľov vymenováva valné zhromaždenie
 - kontrolným orgánom je **dozorná rada** volená valným zhromaždením
- výhody:
 - spoločnosť môže založiť aj jednotlivci
 - obmedzené ručenie za záväzky, čo znamená majetkom spoločnosti a nesplateným vkladom spoločníka
 - nižšia zákonom stanovená výška základného imania
 - kvalita riadenia (orgány spoločnosti zo zákona)
- nevýhody:
 - pri malých spoločnostiach aj menšie kapitálové zdroje
 - povinnosť tvoriť rezervný fond, použitie obmedzené v zmysle OZ

Akciová spoločnosť (a.s.)

- obchodné meno spoločnosti musí obsahovať označenie “a.s.” alebo “akc. spol.”
- jej základné imanie je rozvrhnuté na **akcie** s určitou menovitou hodnotou
- **hodnota základného imania** akciovej spoločnosti musí byť aspoň **25 000€**
- **spoločnosť ručí za svoje záväzky celým svojím majetkom, akcionár neručí za záväzky spoločnosti**
- zisk podlieha dani z príjmu právnických osôb, zo zisku po zdanení je povinnosť vytvárať rezervný fond, zvyšná časť zisku sa môže použiť na tvorbu ďalších fondov, na investície a dividendy
- orgány akciovej spoločnosti:
 - **vrcholovým orgánom** je **valné zhromaždenie**
 - **štatutárnym orgánom** je **predstavenstvo** – riadi spoločnosť a koná v jej mene, volí si svojho predsedu
 - **kontrolným orgánom** je **dozorná rada** - dohliada na činnosť predstavenstva a na uskutočňovanie podnikateľskej činnosti
- **výhody:**
 - možnosť získať značné množstvo kapitálu
 - ľahší prístup k úverom
 - kvalitnejšie riadenie (orgány spoločnosti zo zákona)
- **nevýhody:**
 - kapitálová a administratívna náročnosť vzniku spoločnosti
 - možnosť konfliktu medzi vlastníkmi a manažérmi

Osobitné formy podnikov

1. **Družstvo** – spoločenstvo členov, cieľom nie je vytváranie zisku, ale uspokojovanie spoločných záujmov členov družstva
2. **Štátny podnik** – zakladateľom je ústredný orgán štátnej správy alebo obec, na zabezpečenie verejno-prospešných záujmov
3. **Podnik zahraničnej osoby** – zahraničné fyzické a právnické osoby môžu podľa zákona podnikáť na území SR v podstate za rovnakých podmienok ako slovenské, zákon môže stanoviť ďalšie podmienky

Obchodné spoločnosti

Medzi ďalšie formy podnikania fyzických osôb a právnických osôb patria formy:

- bez právnej subjektivity
- nezapisujú sa do OR
- nepreberejú ako celok zodpovednosť za ručenie za záväzky voči tretím osobám

Patrí sem:

1. **Tiché spoločenstvo**
2. **Zmluva o združení**

Tiché spoločenstvo

- pôsobí na základe zmluvy o tichom spoločenstve, ktorú upravuje OZ
- tichým spoločníkom môže byť fyzická alebo právnická osoba (aj zamestnanec, spoločník, rodinný príslušník)
- zmluva definuje účastníkov (podnikateľ, tichý spoločník)
- tichý spoločník sa v zmluve zaväzuje poskytnúť podnikateľovi vklad
- podnikateľ sa zaväzuje vyplatiť časť zisku ako podielu tichého spoločníka na výsledkoch (zisku) z podnikania, v zmluve aj podiel na strate

Zmluva o združení

- združenie sa vytvára z fyzických aj právnických osôb za konkrétnym účelom a na určitý čas
- účastníci vkladajú peňažné aj nepeňažné vklady
- vklady a majetok sa stávajú spoluvlastníctvom účastníkov
- voči tretím osobám sú účastníci združenia zaviazaní spoločne a nerozdielne
- nedelí sa zisk, ale príjmy a výdavky rovným dielom medzi účastníkov a každý sám odvedie daň z príjmu

Podniky podľa klasifikácie v EÚ

Počet zamestnancov	Typ podniku s ročným obratom	Štruktúra v európskom hospodárskom priestore
0 – 9	mikropodnik (do 2 mil. €)	93%
10 – 49	malý podnik (do 10 mil. €)	6%
50 – 249	stredný podnik (do 50 mil. €)	0,8%
250 a viac	veľký podnik (nad 50 mil. €)	0,2%

II. Životný cyklus podniku

- je obdobím od vzniku podniku až po ukončenie činnosti, kde prechádza jednotlivými fázami
- fázy životného cyklu podniku:

1. zakladanie
2. rozbeh
3. rozvoj
4. zrelosť
5. stagnácia
6. kríza
7. zánik

> here comes the graph >

1. Zakladanie podniku

- začína od vzniku nápadu rozpracovaného do vízie – obraz o budúcnosti podniku
- vízia sa ďalej rozpracuje do:
 - podnikateľského zámeru (stratégia podniku)
 - podnikateľského plánu
- výsledkom je vznik podniku. V prípade, ak nepríde k úspešnému zavŕšeniu prvej fázy, výsledkom sú získané poznatky a skúsenosti

Podnikateľský zámer – je podrobnejším rozpracovaním podnikateľskej myšlienky (vízie) do krokov vedúcich k jej naplňaniu

a) **Podnikateľská idea (vízia)** – vyjadruje predstavu o podniku, jeho zameraní, účel a zmysel podniku

b) **Podnikateľský zámer** –

- na základe vízie pristupujeme k vypracovaniu podnikateľského zámeru
- obsahuje predstavu o podnikateľských aktivitách, ktoré majú novovznikajúcemu podniku zabezpečiť úspešný rozvoj a dlhodobú prosperitu
- Podnikateľský zámer pri zakladaní podniku rieši tri stránky podnikania:
 - a) prevádzkovo – technickú
 - oblasť podnikania, do ktorej chce podnik vstúpiť:
 - ◆ aké výrobky a služby chce poskytovať
 - ◆ na akých zákazníkov a trhy sa chce zamerať
 - ◆ akej kvality a s akými úžitkovými vlastnosťami produktov chce súťažiť
 - b) organizačno – právnu
 - výber právnej formy podnikania (podniku)
 - ◆ podnik jednotlivca (živnosť)
 - ◆ obchodná spoločnosť
 - ◆ iné formy (družstvo)
 - tvorba organizačnej štruktúry podniku
 - ◆ definovanie útvarov
 - ◆ definovanie vzťahov spolupráce, nadriadenosti a podriadenosti
 - rozhodovanie o type podniku
 - c) finančno – ekonomickú
 - zakladateľský rozpočet –
 - ◆ predstavuje predbežný obraz o:
 - nákladoch spojených so zabezpečením podnikateľskej činnosti
 - očakávaných tržbách z predaja, ostatných výnosov a ziskovosti
 - výške potrebného kapitálu
 - ◆ zahŕňa:
 - rozpočet nákladov a výnosov - predstavuje obraz o veľkosti a štruktúre predpokladaných nákladov a výnosov na plánovaný rozsah podnikania na daný rok
 - výpočet nákladov – náklady vychádzajú zo spotrebovaných vstupov (materiálové, mzdové, odpisy, ostatné náklady)
 - pri výpočte materiálových a mzdových nákladov sa vychádza z kalkulácie materiálových a mzdových nákladov na jednotku produkcie a plánovaného ročného objemu produkcie
 - pri výpočte odpisov sa vychádza z nadobúdacej ceny majetku a metódy odpisovania
 - výpočet výnosov – pri výpočte výnosov sa vychádza z plánovaného objemu predaja produkcie a ceny za jednotku produkcie
 - rozpočet kapitálu – rieši potrebu zdrojov na financovanie majetku potrebného na podnikanie

Postup založenia podniku:

1. výber predmetu činnosti, názvu a sídla spoločnosti
2. výpis z registra trestov
3. spísanie SZ (obchodná spoločnosť)
4. vyhlásenie správcu vkladu (kapitálová spoločnosť)
5. registrácia na živnostenskom úrade
6. otvorenie podnikateľského účtu
7. podanie návrhu na zápis do OR (právnická osoba)
8. registrácia na daňovom úrade, v Sociálnej poisťovni, v Zdravotnej poisťovni

2. Rozbeh podniku

- založený podnik je nový, nemá skúsenosti, ohrozujú ho I tie najjednoduchšie problémy v oblasti výroby, marketingu, nákupu, predaji, finančnej oblasti
- potreba skvalitňovať činnosti, procesy, systém manažmentu, prispôbovať sa požiadavkám trhu a zmenám prostredia

3. Rozvoj podniku

- je fázou rastu a súťaže podniku
- rast podniku:
 1. **Interný rast** – lepšie využívanie existujúcich zdrojov, zapájanie zisku do rozvoja podniku
 2. **Externý rast** – cestou úverov, fúzií, zakladaním spoločných podnikov, akvizícií

4. Zrelosť podniku

- Dosahovanie najlepšieho postavenia na trhu, výsledkov. Je fázou výkonnosti a úspešnosti
- V dôsledku pôsobenia konkurencie dĺžku tejto fázy nemožno vopred zaručiť
- Sledovať trendy v prostredí a prispôbovať sa zmenám, manažment svojimi rozhodnutiami môže podporiť relatívne dlhšiu fázu zrelosti.